

Sayın Rektörüm, Rektör yardımcılarım, meslektaşlarım, akademisyenler, değerli konuklar ve sevgili öğrenciler

2013 Yılında İYTE Kütüphanesi olarak 2. Kez büyük bir toplantıya ev sahipliği yapmanın gururu ve heyecanı içindeyiz. Semantik web ve metadata sistemleri konferansından sonra yine çok önemli ve bugün yayıncılık sektöründe temel akım haline gelmiş bir konu olan Açık Erişim'i 2 gün boyunca tüm yönleri ile değerlendireceğiz. Ayrıca toplantının bizi gururlandıran diğer önemli özelliği ise ülkemizde ilk açık erişim politika dokümanının İYTE senatosundan geçmesidir. Detayları daha sonra rektör yardımcım tarafından verilecektir. Bu politika taslağı ile beraber uluslararası tüm standartları destekleyen ve makale girişi başlayan İYTE Açık Erişim Arşivi Dspace@İYTE tamamlanmış oldu.

Hazırlıkları uzun zamandır devam eden ve kolay olmayan bu toplantının ilkinin geçen yıl Hacettepe Üniversitesinin ev sahipliğinde yapmıştık. Yeni gelişmelerin anlatılacağı, farklı perspektiflerden açık erişim konusunun ele alınacağı "2. Ulusal Açık Erişim Çalıştayına " hepiniz hoş geldiniz.

Öncelikle bu toplantı ile ilgili teşekkürlerimi burada ifade etmek isterim. En başta tüm çalışmalarımızda olduğu gibi bu toplantımızda da her türlü desteğini bizden esirgemeyen, birlikte önemli çalışmalar yaptığımız sayın Rektörümüz prof. Dr Mustafa Güden'e, Açık Erişimin en önemli savucularından biri olan Kütüphanemizin bağlı olduğu rektör yardımcısı Prof Dr Ahmet Eroğlu'na, her şeyin eksiksiz olabilmesi için her türlü yardımı yapan, destek hizmetleri müdürlüğümüze, halkla ilişkiler birimimize, İYTE Kütüphanesi çalışanlarına ve bizi kırmayarak gelen konuşmacılarımıza, destekleri için ANKOS başkanlığına, toplantı düzenleme komitesi üyelerine ve Türkiye'nin her yerinden yaklaşık 95'e yakın farklı üniversite ve kurumdan gelen 135 civarında katılımcımıza, kısaca bu toplantının gerçekleşmesine emeği geçen herkese sonsuz teşekkür ediyorum.

Ayrıca toplantı programında olan fakat geçen hafta Tübitak Başkanlığı adına 3 ayrı toplantıda oy kullanması gerektiği için 21-24 Ekim arasında yurt dışında olmak zorunda kalan Ulakbim Müdürü Dr. Ahmet Kaplanın özür ve selamlarını iletiyorum. TÜBİTAK ULAKBİM adına Fatma Basar TÜBİTAK sunumu gerçekleştirecek.

ÜNAK' 2013 toplantısında yapılan bir sunumda son 2 yılda açık erişim konusunda farkındalığın 4 katına ulaştığı anket sonuçları ile anlatıldı. Bunda en önemli itici güç ise Kelebek etkisi yaratan 2 AB projesi olan Medoanet ve openaireplus projeleri ile beraber bu ANKOS AEKA gurubunun olağan üstü çalışmalarıdır. Şüphesiz bu etki önümüzdeki yıllarda katlanarak artacaktır.

Bilimsel bilginin önündeki tüm engellerin kaldırılması olarak kısaca tarif edebileceğimiz açık erişim bugün üzerinde en çok konuşulan konulardan biri haline gelmiştir.

Evet bugün bu yeni bilgi ekosisteminde büyük bir veri Tufanı ile karşı karşıyayız. Sadece USA 2009 yılında fen ve mühendislik araştırmaları için \$55 Milyar dolar harcadı. AB ise 2007-2013

cerceve programlarına €50 Milyar avro harcadı. Ülkemizde ise her geçen gün üniversitelere ve TÜBİTAK'a ayrılan kaynaklar artıyor.. Bütün bu araştırmaya ayrılan kaynakların amacı, sadece veri elde etmek değil, bu veriye ilgili tüm bilim insanları tarafından erişilmesi ve paylaşılması ve bu veriden yeni keşifler yapılabilmesidir. Bunun yolu ise açık erişim den geçmektedir.

2013 yılı Agustos ayında Nature dergisinde yayınlanan bir makalede scopus tarafından indekslenen dergilerde 2011 yılında yayınlanan makalelerin %50 sine ücretsiz olarak erişmek mümkündür denilmektedir. Bu inanılmaz artışın sebepleri ise gelişmiş ülkelerin açık erişim konusunda aldıkları kararlar, AB'in özellikle kendi desteklediği proje çıktılarının açık erişimli olma zorunluluğu, küresel araştırma konseyinin açık erişimi destekleme kararı, G8 ülkelerinin aldığı kararlar, yayınevlerinin açık erişim konusunda değişen stratejileri ve açık erişim konusunda farklı modellerin ortaya çıkması son derece etkili olmuştur.

Artık sadece makaleler değil araştırmaya ait verilerin de açık erişimli olması için altyapılar kurulmaktadır. Yapılan araştırma verilerine yeniden kullanılabilir formatta erişim ortak hedef haline gelmiştir. Araştırmaların sonuçlarının yanlış bile olsa yayınlanması tartışılmaktadır. Çünkü yayınlanmayan yanlış sonuçları elde etmek için tüm dünyada benzer çalışmalar yapılmakta büyük zaman ve para israfı olmaktadır.

Nisan 2013 itibari ile MIT'nin açık erişim arşivinde bulunan 9 bin civarındaki makaleye tüm dünyadan 1,045,518 erişim gerçekleşmiştir. Kurumsal arşivinde bulunan 60.000 civarında rapor, makale, tez, teknik raporlar v.b gibi akademik değer içeren herşey ise ayda 1 milyon civarında indirilmektedir. Yine 2300 civarında derse ait acik ders malzemesi arşivi ise yaklaşık 9.6 milyon ziyaretçi tarafından 17,5 milyon kez ziyaret edilmiştir. Bu rakamlar gösteriyorki açık erişim arşivleri bir kurumun görünürlüğünü, yayının atif sayısını, öğretim üyelerinin ününü artıran en önemli unsurdur. Artık üniversiteler kendi akademik performans değerlendirmelerinde birincil kaynak olarak açık erişim arşivlerini tercih etmektedirler. Özellikle MIT gibi kendini 3. Kuşak üniversite kategorisine koyan yani girişimciliğin ön plana çıktığı, sanayi ile işbirliğini etkin olarak yapan üniversitelerin açık erişim arşivi oluşturmaları bir zorunluluk haline gelmiştir.

Bugün yayıncılar, kütüphaneler, hatta tarama motoru Google: online ortamdaki büyük miktardaki bilginin bütün araştırmacılar tarafından kolaylıkla keşfedilmesi ve erişilmesi için büyük yatırımlar yapmaktadırlar. Bu yatırımın amacı bilginin kolay erişimi, kullanılması ve yeniden kullanılabilir olmasıdır.

Bu çalıştaydan çıkacak sonuçların Üniversiteler arası kurul gibi organizasyonlara taşınması konusunda da rektörümüzün yardımlarını arz ediyorum.

Toplantımıza katıldığınız için tekrar teşekkür ediyor, sizlere kurumlarınıza döndüğünüzde iyi ki bu toplantıya katılmışım diyebileceğiniz bir toplantı diliyorum.

Toplantımızla ilgili bazı lojistik bilgiler vermek istiyorum. Salonumuzda kablosuz internet erişimi mevcuttur. Eduraom ayarı olanlar eduroam ağını kullanarak olmayanlar ise semantik ağını seçerek herhangi bir şifreye gerek olmadan internete bağlanabilirler. Çay kahve aralarımız salon girişimizde,

öğlen yemekleri ise merkezi kafeteryamızda verilecektir. Yaka kartlarınız içinde bulunan yemek fişlerini mutlaka yemek esnasında veriniz. Yemek için servisler 12:45 te hareket edecek, 13:45 de geriye dönecektir. 17:30-18:00 arasında kütüphane turumuz vardır. Saat 18:00 de servisler İzmir ve Urla'ya hareket edecektir.